

tror, dette Hensyn har haft. Det skal jeg ikke komme ind paa, men jeg skal tage et Par andre Ting. Det ærede Medlem sagde: „Dette Forslag siger til det danske Folk: Herefter er Folkeskolen *kun* god nok til 11 Aars Alderen. Hvis vi vilde følge det ærede Medlem i det Sprog, [han her taler, og sige: Hvorledes skulle vi da oversætte den nuværende Tilstand paa det Sprog? Hvad siger saa den nuværende Tilstand til det danske Folk? Ja, den siger *i det ærede Medlems Sprog*: Folkeskolen er *ikke en Gang* god nok til 11 Aars Alderen. — Paa samme Maade, naar det ærede Medlem taler om, at dette Forslag gaar ud fra, at vi have en Latinskoled, den skulle vi have Plads til, og saa skal den derfor *sænkes ned* i andre Arter af Skoler og forstyrre dem. Den sænker sig ned! Det er altsaa i det ærede Medlems Sprog, at dette Udtryk findes. Den sænker sig ned! Lad os nu se, hvorledes denne Sænkning nedad foregaar, udtrykt i vort Sprog. Det, der gør den til lærd Skole, er for det første Latin. Latinen skal nu „sænkes ned“ i vor almindelige Barneskole fra en Begyndelse ved 12 Aars Alderen til en Begyndelse ved 14—15 Aars Alderen. Det er „Sænkningen nedad“ i Barnealderen. Et andet Fag, der betegner denne Skole som lærd, som noget andet end Folkeskolen, er Fransk. Fransk „sænker sig ned“ fra en Begyndelse i 11 Aars Alderen til en Begyndelse ved 15 Aars Trinnet. Det er i den Retning, at denne Sænkning foregaar. Ja — man kan jo udmærket bruge dette Udtryk, naar man blot ved, hvorledes det skal forstaas.

Det ærede Medlem vilde ikke anerkende, at andre Undervisnings- og Opdragelsesanstalter her i Landet havde almen-dannende Formaal end Folkeskolen og Folkehøjskolen. Han jævnstillede i sin Tale Realskolen og den lærde Skole med saadanne Fagskoler som Landbrugsskoler, Landbohøjskoler, tekniske Skoler osv. Ja, han brugte om dem, der gaa i den lærde Skole eller Realskolen, et saadant Udtryk som, at de, der ville gaa Universitetsvejen, gaa i den lærde Skole, og de, der ville naa til de Stillinger, som Præliminæreksamen giver Adgang til, gaa i Realskolen. Men det ærede Medlem tager ganske fejl baade af de faktiske Forhold her i Danmark og af disse Skoler selv, af Meningen med deres Arbejde og Folkets Opfattelse af, hvad disse Skoler skulle bruges til. De, der ville gaa Universitetsvejen, gaa de den lærde Skole igennem? Ja, for en stor

Del; men desuden søges den saakaldte lærde Skole af mange unge Mennesker, som ikke gaa Universitetsvejen, ja, af mange, der ikke en Gang have tænkt paa at gøre det, men have troet, at de nu efter deres Udvikling kunde have godt af at gaa i Skole og modtage en almindelig Dannelse til det 18de Aar, og som have saadanne Kaar, at det kan lade sig gøre. I endnu højere Grad gælder dette om den nuværende Præliminæreksamen. Jeg ser ganske bort fra, at $\frac{2}{3}$ af Realskolens Elever gaa ud før Præliminæreksamen; men selv for den Trediedel, der tager Præliminæreksamen, gælder det ærede Medlems Ord ikke. — Hvis vi kunde skaffe en Statistik over dem, der gaa over i Etaterne, og dem, der blive Handelsmænd, Haandværkere osv., er jeg vis paa, at de sidste ere i Flertal. Dette er en sund Udvikling; og den skal Skolen regne med. Men saa maa vi have os meget frabedt, at Realskolerne kun skulle stemples som Særskoler. Nej, de skulle først og fremmest være Skolen for *Almendannelse* eller, med et andet Udtryk, for *menneskelig Dygtiggørelse*, ikke for den faglige Dygtighed. Dette ny Syn er ogsaa udtrykt i denne Lov. Medens man i tidligere Lové om den lærde Skole udtrykkeligt skrev, at dens Formaal er Forberedelsen til Universitetet, staar her andre Udtryk, som ere valgte med velberaad Hu, f. Eks. om Ungdomsskolen: „den giver fortsat højere Almenundervisning, som tillige afgiver det nødvendige Grundlag for videregaaende Studier“. Der ligger heri en hel Revolution af Synsmaaden. Den arbejdende Skole i Danmark er naaet frem til denne Revolution. Men der er endnu enkelte Efternølere i Danmark, som ikke have begrebet et Ord af dette, og disse Efternølere have nu fundet deres Talsmand her i Tinget.

Jeg skal nu ikke gaa videre med det ærede Medlem for Verringe. Den højtærede Minister ramte i Gaar ved sit Svar saa godt i Pletten, at det kunde synes overflødigt for en mindre øvet Skytte at forsøge paa at sætte flere Kugler i den Skive. Men da et gammelt Ord i Danmark siger, at „ingen Moders Sjel“ — ikke en Gang en Kultusminister — „kan slaa til Gavns en død ihjel“, har jeg tilladt mig at hjælpe en Smule til.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Den Forhandling, som er ført om dette Lovforslag, har jo vist, at der ikke er nogen virkelig Kamplyst til Stede om den gamle